BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPŁ. 2026 -11- 04
ZAŁ. ..... NR .....

RPW/82554/2026 P
Data:2026-11-04

ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

Warszawa, dnia 28 października 2026 r.

l.dz. Ia-3860 /3701/2026

Pani Anna Błaszczak-Banasiak

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Rzeczniku

W odpowiedzi na pismo l.dz. KMP.1.2024.KS, z dnia 9 października 2026 r. w kwestii nieudzielenia odpowiedzi na zapytanie l.dz. KMP.570.1.2024.RK z dnia 22 stycznia 2026 r. (nawiązujące do korespondencji z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie dostępu przedstawicieli KMPT do będących w dyspozycji funkcjonariuszy Policji informacji, dokumentacji i nagrań audio-video) informuję, że powyższe było wynikiem uznania przedstawionych treści za kontynuację dialogu, niewymagające sformułowania oddzielnej odpowiedzi.

Ustosunkowując się natomiast do powracających trudności w dostępie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur zwanego dalej „KMPT" do dokumentacji i nagrań audio-video w ramach uprawnień do uzyskiwania wszelkich niezbędnych informacji podczas wizytacji jednostek organizacyjnych Policji, w związku z przekazanymi wątpliwościami w zakresie ich udostępniania, poniżej przedstawiam stanowisko Policji w przedmiotowej sprawie.

Mając na uwadze obowiązujące przepisy prawa, tj. art. 19 i 20 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r.[1] (zwany dalej, *Protokołem do Konwencji w sprawie zakazu tortur)* i art. 13, 17 ust. 1 i 2, a także art. 17c ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich*[2] (zwanej dalej ustawą o *RPO),* a także wynikające z niniejszego *Protokołu* standardy międzynarodowe w zakresie

[1] Dz.U. z 2007 r. nr 30, poz. 192
[2] Dz.U. z 2024 r. poz. 1264

ustanowienia i celów działania niezależnych krajowych mechanizmów przeciwdziałania torturom oraz innemu okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu) dotyczących przeprowadzania regularnych wizyt w miejscach, gdzie przebywają osoby pozbawione wolności *(vide* art. 1 *Protokołu do Konwencji w sprawie zakazu tortur*), należy zwrócić uwagę, że Policja w zakresie ustawowych uprawnień może i będzie udostępniać przedstawicielom biura RPO, realizującym zadania KMPT niezbędne informacje. Odnosi się to zarówno do liczby osób pozbawionych wolności w tych miejscach, ich traktowania, jak również warunków zatrzymania, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami art. 19 i 20 *Protokołu do Konwencji w sprawie zakazu tortur* oraz art. 13, 17 ust. 1 i 2 ustawy o *RPO*, w tym informacje zawarte i utrwalone w dokumentach oraz w materiałach audiowizualnych, zgodnie z celem i zakresem działania KMPT wynikającym z art. 1 ww. *Protokołu.*

Podkreślić należy, iż Policja umożliwia przedstawicielom RPO wykonującym mandat KMPT w ramach wizytacji pełen i nieograniczony (również czasowo), dostęp do niezbędnych informacji, w tym dotyczących liczby osób pozbawionych wolności przebywających w danej jednostce organizacyjnej Policji oraz sposobie ich traktowania i warunkach ich zatrzymania. Udostępniane są wszelkie informacje, w tym zawarte i utrwalone w dokumentach oraz w materiałach audiowizualnych, zgodnie z celem i zakresem działania KMPT, wynikającym z art. 1 i 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu tortur.*

Należy wskazać, że udostępnianie przez Policję informacji, o których mowa w art. 20 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu tortur*, przedstawicielom *RPO* wykonującym mandat KMPT zgodnie z celem i zakresem działania określonym w art. 1 i 19 niniejszego Protokołu nie narusza w żaden sposób postanowień tego Protokołu i nie godzi w standardy międzynarodowe dotyczące celów działania Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Jednocześnie postanowienia wymienionego Protokołu w zakresie realizacji zadań KMPT wynikających z art. 19 *Protokołu do Konwencji w sprawie zakazu tortur,* w ramach wizytacji jednostek organizacyjnych Policji jako miejsc zatrzymań w (rozumieniu art. 4 niniejszego protokołu) oraz stosownie do związanych z tym uprawnień (wynikających z art. 20 Protokołu) nie ustanawiają prawa do wydania przedstawicielom KMPT oryginałów lub kopii dokumentów, niezależnie od ich formy (papierowej lub elektronicznej), kopii materiałów audiowizualnych, video lub audio, w tym zapisów nagrań monitoringu wizyjnego lub innych urządzeń, na których taki materiał został utrwalony.

Dodać należy, iż przedstawiona argumentacja wpisuje się w stanowisko Podkomitetu ONZ, że cyt. *Krajowe Mechanizmy Prewencji Tortur muszą mieć pełen dostęp do wszystkich informacji wskazanych w art. 20 Protokołu ONZ w każdym momencie, w którym są im potrzebne.*

Przywołane stanowisko jednakże nie wskazuje, iż pełen dostęp do wszystkich informacji zawartych w art. 20 *Protokołu do Konwencji w sprawie zakazu tortur* w każdym momencie, w którym są im potrzebne, jest równoznaczny z przekazaniem kopii materiałów audiowizualnych oraz dokumentacji zawierającej informacje, w tym dane osobowe, nie tylko osób zatrzymanych lecz również innych osób, których dane są zawarte i utrwalone bądź w materiale audiowizualnym, audio-video lub w dokumentacji. Przedmiotowe roszczenie nie wynika również z postanowień samego art. 20 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu tortur*.

Mając na uwadze art. 1, 4, 19 i 20 *Protokołu do Konwencji w sprawie zakazu tortur*, należy wskazać, iż zasady dostępu do wszelkich informacji, o których mowa w art. 20 niniejszego protokołu, odnoszą się do dostępu przedstawicieli Rzecznika realizujących zadania KMPT do dokumentów lub materiałów, w tym audiowizualnych, audio lub video, w ramach czynności wykonywanych bezpośrednio w miejscu zatrzymań w danej jednostce organizacyjnej Policji i podczas ich wykonywania, a także odniesieniu do osób zatrzymanych, doprowadzonych, konwojowanych lub pozbawionych wolności z innego tytułu, które przebywają podczas takiej wizytacji. Wskazana dyspozycja odnosi się ponadto do wszystkich miejsc zatrzymań znajdujących się w jednostkach organizacyjnych Policji w rozumieniu art. 4 ust. 1 przywołanego Protokołu oraz informacji o każdej osobie pozbawionej wolności przebywającej w miejscach detencji podczas wizytacji przedstawicieli KMPT.

W kontekście postanowień samego *Protokołu do Konwencji w sprawie zakazu tortur*, prawo *dostępu do informacji,* o którym mowa w art. 20 *Protokołu* (...) nie jest tożsame z prawem uzyskania dokumentu bądź materiału audiowizualnego, audio lub video, na którym określone informacje są zawarte i utrwalone, w tym nie oznacza prawa do uzyskania kopii dokumentu lub materiału. Zważyć należy, że w dokumentacji takiej oraz materiałach audiowizualnych, audio lub video znajdują się również informacje, w tym dane osobowe wykraczające poza zakres informacji, o których mowa w art. 20 ww. protokołu, tj:

- informacje, w tym dane osobowe, dotyczące funkcjonariuszy Policji, takie które podlegają ochronie na podstawie art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*[3],
- informacje, w tym dane osobowe, o innych osobach przebywających w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych (PDOZ) w jednostce organizacyjnej Policji, informacje związane z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym, których rozpowszechnianie bez zezwolenia wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 241 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny*[4],

[3] Dz. U. z 2025 r. poz. 636 z późn. zm.
[4] Dz.U. z 2026 r. poz. 1342

- informacje związane z ochroną obiektów Policji oraz pochodzące ze stref ochronnych ustanowionych w jednostkach organizacyjnych Policji objętych ochroną na podstawie art. 20a ust. 1 ustawy *o Policji* oraz ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. *o ochronie informacji niejawnych*[5].

Prawo dostępu do dokumentów i materiałów audiowizualnych, w tym zawierających informacje wykraczające poza zakres określony w art. 20 *Protokołu do Konwencji w sprawie zakazu tortur*, nie zostało ustanowione zarówno w tymże przepisie, jak i w art. 13, 17 i 17c ustawy o *RPO*.

Podkreślić należy, iż Policja obowiązana jest działać zgodnie z zasadą legalizmu określoną w art. 7 Konstytucji RP na podstawie i w granicach prawa, a zatem wszelkie niemające podstawy prawnej i wykraczające poza granice prawa udostępnienie informacji, w tym danych osobowych w postaci kopii dokumentów lub materiałów audio-video lub audiowizualnych będzie stanowiło naruszenie obowiązujących przepisów prawa, co godzi w konstytucyjną zasadę praworządności, obarcza Policję odpowiedzialnością za nielegalne działania, a w konsekwencji naraża poszczególnych funkcjonariuszy Policji na odpowiedzialność karną lub dyscyplinarną, (w tym za nieuprawnione przetwarzanie danych osobowych lub przekroczenie uprawnień). Nadmieniam, że wobec braku zmian legislacyjnych, nadal aktualne pozostaje stanowisko Policji wyrażone w piśmie l.dz. Kpp-1993/623/2023 z dnia 22 lutego 2023 r., iż przedstawiciele KMPT mają prawo dostępu do dokumentów i materiałów w toku wizytacji, jednak nie przysługuje im prawo żądania ich przekazania lub kopiowania.

Jednocześnie należy wyrazić przekonanie, iż współpraca pomiędzy przedstawicielami RPO realizującymi mandat KMPT oraz funkcjonariuszami Policji pełniącymi służbę w jednostkach organizacyjnych Policji podlegających wizytacji KMPT będzie przebiegała w atmosferze współpracy oraz rozumienia zasad wykonywania zadań przez Policję i przedstawicieli RPO w ramach KMPT z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa.

Z poważaniem

ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
nadinsp. Tomasz MICHUŁKA

[5] Dz. U. z 2025 r. poz. 1209